

<div></div> <div>Magyar Népköztársasági Országos Szabvány</div>	<div>DARUSODRONYKÖTÉL, KÖTÉLDOB ÉS -KORONG, LÁNC ÉS LÁNCKERÉK BIZTONSÁGTECHNIKAI KÖVETELMÉNYEI</div>	MSZ 12857:1979
		Az MSZ 19170/1-77 2.2 és 2.3. és az MSZ 9675-73 M2. fejezete helyett
		D 86
<div><div>Техника безопасности краны грузоподъемные. Канаты, барабаны и блоки, цепи и звездочки СТ СЭВ 1720–79 (Г 07)</div><div>Wire cable, cable pulley and drum, chain and chain sprocket for cranes. Technical requirements</div></div>		
<p>Az állami szabványok hatályára vonatkozó rendelkezéseket a szabványosításról szóló 19/1976. (VI. 12.) MT számú rendelet 5-12. §-ai tartalmazzák.</p> <p>A KGST-szabványoknak és a magyar állami szabványoknak a külkereskedelemben való alkalmazását a külkereskedelmi miniszter és a Magyar Szabványügyi Hivatal elnöke a 12/1978. (KkÉ 14.) KkM-MSZH számú együttes utasításban szabályozta. Az utasítás hatályát a szövetkezetekre a 8/1978. (X. 28.) KkM számú rendelet terjesztette ki.</p> <p>A szabványban szereplő megjelöléseket, rajz- és betűjeleket, megnevezéseket, minőségi osztály megjelöléseket, valamint a szabványban meghatározott fogalmakat csak az állami szabványban meghatározott értelemben szabad használni, abban az esetben is, ha a szabványtól való eltérés egyébként nincs engedélyhez kötve [19/1976. (VI. 12.) MT számú rendelet 11.§].</p>		
<p>E szabvány alkalmazása kötelező. Előírásaitól eltérést a Magyar Szabványügyi Hivatal elnöke engedélyezhet.</p> <p>E szabvány álló betűkkel nyomtatott részei megegyeznek a KGST SZT 1720-79 KGST-szabvánnyal. E részeket a KGST-tagországok közötti szerződésjogi kapcsolatokban a KGST-szabványra vonatkozó, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1976. évi 29. sz. törvényerejű rendeletével kihirdetett Egyezmény rendelkezései szerint alkalmazni kell.</p> <p>Megjegyzés: A dőlt betűkkel nyomtatott szövegrészeket a KGST-szabvány nem tartalmazza; e részek csak a belföldi alkalmazásba mértékadók.</p> <p>E szabvány tárgya az acél darusodronykötél, a kötélDOB, a kötélkorong, a lánc és a lánckerék biztonságtechnikai követelményei.</p>		
<div>1. SODRONYKÖTÉL</div> <div>1.1. A darusodronykötél a KGST SZT...* (MSZ 9745/1) szerinti és műbizonylatolt legyen.</div>		
<div>* Lásd Függelék</div>		
A jóváhagyás időpontja: 1980. május 23.		A hatálybalépés időpontja: 1981. január 1.

1.2. A sodronykötelet rendeltetése és a daru üzemi csoportszáma alapján kell kiválasztani, méretezni és beépíteni.

1.3. A sodronykötelet úgy kell rögzíteni és beépíteni, hogy ne ugorhasson le a kötéldobról vagy a -korongról, és ne súrlódhasson a daru szerkezeti elemeihez vagy más kötelekhez.

1.3.1. A sodronykötél végének rögzítése károsodás nélkül viselje el a daru statikai vizsgálata szerinti terhelést.

Alkalmazható rögzítési módok:

- 1/ a szabad vég befonása és kötélszív;
- 2/ legalább három szorítókengyel és kötélszív;
- 3/ ékes hüvely, a szabad kötélvég szorítókengyellel rögzítve;
- 4/ kúpos hüvely, az **MSZ 7017 szerinti** kötélvégkiöntő fémmel kiöntve;
- 5/ a kötél végére sajtolt hüvely.

A kötéldobon a sodronykötelet legalább két szorítóelemmel vagy két ékkel kell rögzíteni.

1.4. A kötélt irányának az eltérése a kötétkorong vagy a kötél Dob kötélhornyának irányától legfeljebb:

1. 1:15 - kötélhornyos kötél Dob vagy kötétkorong esetében;
2. 1:20 - sima felületű kötél Dob esetében.

Megjegyzés: A kötélt a megadott határesetekben sem futhat fel a szomszédos kötélménetre vagy a kötéltorny élére.

1.5. Az olvasztott vagy izzó fémet, folyékony salakot szállító daru sodronykötélét védeni kell a közvetlen hőhatástól és a fröccsenő fémtől.

1.6. A darusodronykötél nem toldható.

2. KÖTÉLDOB, KÖTÉLKORONG

2.1. A kötél Dobot és a kötétkorongot a daru üzemi viszonyainak figyelembevételével kell méretezni.

2.2. Ha a kötél Dobra csak egy kötélréteg kerül, a Dobon legyenek kötéltornyok.

Több kötélréteg esetén, külön szerkezettel kell megoldani a rétegek szabályszerű elhelyezkedését, sima felfekvését, ha az üzemi körülmények önmagukban nem elegendők a menetszerű csévéeléshez.

2.3. Egy kötéltág felcsévéelésére szolgáló kötél Dobon legyen karima, az alábbiak szerint:

- 1/ egyrétegű felcsévéelés esetén - a sodronykötél rögzítésével ellentétes oldalon,
- 2/ több rétegű felcsévéelés esetén - a Dob mindkét oldalán.

A Dobkarima elhagyható, ha a kötél Dobon vannak kötéltornyok és a sodronykötél két ága egy rétegben csévélődik fel a Dob szélétől a közepe felé.

A Dobkarima legalább a kötéltátmérő kétszeresével nyúljon túl a felcsévélte kötélt legfelső rétegén.

Nem kell karima, ha más módon kizárt a kötélt leugrása a Dobról.

2.4. A kötél Dob méretét (és a kötélt hosszát) úgy kell meghatározni, hogy a Dobon legalább 1,5 kötélménets maradjon a teherfelvevő eszköz legalsó vég helyzetében, nem számítva a kötélt szorító elemek alatti meneteket.

2.5. Markoló darun, ha a kötél Dobra egy rétegben történik a kötélt felcsévéélése, vagy különleges darun, ha üzemelés közben a kötélt meglazulhat, rángatásnak van kitéve, a Dobhorny mélysége vagy nem lehet kisebb a kötéltátmérő felénél, vagy külön szerkezet szükséges a sodronykötél menetszerű csévéeléséhez.

2.6. A kötétkorongon (vagy környezetében) legyen olyan szerkezet, amely megakadályozza a sodronykötél kiugrását, a kötétkorong hornyából.

A kötétkorong pereme és a burkolat közötti rés nem lehet nagyobb, mint a kötéltátmérő 20%-a.

3. LÁNCOK

- 3.1. A darun a csaposlánc, a szemeslánc a KGST SZT....* (*MSZ 5501, MSZ 5502, MSZ 5505, MSZ 5520*) szerinti és műbizonylatolt legyen.
- 3.2. A darukon a csapos és a szemeslánc szakítóerőhöz viszonyított szilárdsági biztonsági tényezője a táblázat szerint.

Láncfajta	Legkisebb megengedett szilárdsági biztonsági tényező	
	kézi hajtás	gépi hajtás
Szemes teherlánc, sima dobra felcsévélve	3	6
Kalibrált szemeslánc, láncdión átvezetve	3	8
Csapos lánc	3	5

A láncvég rögzítése károsodás, deformáció nélkül viselje el a daru statikus vizsgálata szerinti terhelést.

- 3.3. A láncot úgy kell rögzíteni és beépíteni, hogy ne ugorhasson le a láncdobról, a lánckerékről vagy a láncdióról és ne súrlódhasson a daru szerkezeti elemeihez vagy más láncokhoz.
- 3.4. A lánc irányának az eltérése, a dobra történő csévélési iránytól, vagy a láncdión való átvezetés síkjától nem lehet nagyobb 1:15-nél.
- A csapos láncok nem térhetnek ki oldalirányban.

4. LÁNCDOB, LÁNCDIÓ, LÁNCKERÉK

- 4.1. A láncdob vagy a lánckerék átmérője az alábbi legyen:
- 1/ legalább 20-szoros szemnagyság - kézi hajtás esetén,
 - 2/ legalább 30-szoros szemnagyság - gépi hajtás esetén.
- 4.2. A láncdobon legyen karima:
- 1/ a lánc rögzítésével ellentétes oldalon - egyrétegű felcsévézés esetén,
 - 2/ a dob mindkét oldalán - többretegű felcsévézés esetén.
- A dobkarima legalább egy láncszem szélességével nyúljon túl a felcsévélt lánc legfelső rétegén.
- 4.3. A láncdob méretét (*és a lánchosszt*) úgy kell meghatározni, hogy a dobon legalább 1,5 menet maradjon a teherfelvevő eszköz legalsó véghelyzetében, nem számítva a leszorító elemek alatti meneteket.
- 4.4. A szemeslánc láncdiójának a csapos lánc lánckerekének legalább öt foga, illetve fogfészke legyen, amelyek közül legalább kettő teljes kapcsolatban legyen a láncsal.
- 4.5. A lánckeréken, a láncdión (*vagy környezetükben*) legyen láncterelő szerkezet, a lánc jó felfekvése és a lánckerékről vagy láncdióról történő leugrásának megakadályozása érdekében.

VÉGE

* Lásd Függelék

FÜGGELÉK

A megfelelő KGST-szabvány jóváhagyásáig - a KGST-tagállamok egymás közötti kapcsolatában - a felsorolt szakaszok előírásait a következőképpen kell teljesíteni:

- az 1.1. szakaszát az RSZ 1001-67 és az RSZ 845-67,
- a 3.1. szakaszát az RSZ 3336-71 és az RSZ 579-66 szerint.

TÁJÉKOZTATÓ ADATOK

1. Szerző: RSZK delegáció, a KGST Szabványügyi Állandó Bizottságban.
2. Témaszám: 01.833.08-77.
3. A SZÁB a KGST-szabványt a 45-ik ülésén hagyta jóvá.
4. A KGST-szabvány alkalmazására vállalt határidők:

KGST-tagállam	A KGST-szabvány alkalmazásának kezdete	
	a tagállamok egymás közötti külkereskedelmi és tudományos-műszaki kapcsolatában	az egyes tagállamok népgazdaságában
BNK	1982. január	1982. január
MNK	1981. július	1981. július
NDK	1981. augusztus	1984. január
Kuba		
MoNK		
LNK	1981. július	1981. július
RSZK	1982. január	-
SZU		
CSSZSZK		

5. Az első felülvizsgálat időpontja: 1982., a felülvizsgálatok ismétlődése: 5 évenként.

A szövegben említett magyar állami szabványok

<i>Ipari szemesláncok. Rövidszemű hegesztett teherlánc</i>	MSZ 5501
<i>Ipari szemesláncok. Horgos és végszemes láncok</i>	MSZ 5502
<i>Csapos láncok</i>	MSZ 5505
<i>Ipari láncok. Szemeslánc és szerelvényei. Műszaki előírások, vizsgálat és minősítés</i>	MSZ 5520
<i>Kötélvég kiöntőfém</i>	MSZ 7017
<i>Darusodronykötelek. Kötélkorongok és -dobok. Kötelek méretezése és választéka</i> ...	MSZ 9745/1

A tárgygal kapcsolatos magyar állami szabványok

<i>Ipari láncok. Szemeslánc és szerelvényei. Műszaki előírások vizsgálat és minősítés</i>	MSZ 5520
<i>Kötéldob horonyprofil</i>	MSZ 9703
<i>Darukötélvég-rögzítő és terelősarkantyú</i>	MSZ 9704
<i>Sodronykötélvég hüvely</i>	MSZ 9712
<i>Szorítókegyel sodronykötélhurokhoz</i>	MSZ 9713
<i>Kötélszív sodronykötélhez</i>	MSZ 9714
<i>Kötélkorong horonyprofil</i>	MSZ 9720
<i>Függeszték acélsodronykötélből</i>	MSZ 9729
<i>Sodronykötélcsülök készítmódja</i>	MSZ 9715
<i>Darusodronykötelek, kötélkorongok és -dobok. Kötélkorongok és -dobok kiválasztása</i> ...	MSZ 9745/2
<i>Darusodronykötelek, kötélkorongok és -dobok. Kötélcseré szükségességének meghatározása</i>	MSZ 9745/3
<i>Daruk gépészeti egységeinek üzemi csoportszáma</i>	MSZ 9750
<i>Láncdió rövidszemű teherláncához</i>	MSZ 13275
<i>Sodronykötelek. Műszaki követelmények. Vizsgálatok</i>	MSZ 15820
<i>Emelőgépek tervezésének és létesítésének általános biztonságtechnikai előírásai. Daruk</i>	MSZ 19170/1
<i>Villamos emelődobok és villamos emelődobos futómacskák. Általános követelmények</i>	MSZ 19183

A tárgygal kapcsolatos nemzetközi szabványjellegű dokumentumok

<i>Biztonságtechnika. Daruk. Sodronykötelek, kötéldobok és kötélkorongok, láncok és lánckerekek</i>	KGST SZT 1720-79
<i>Szemesláncok. Fő méretek</i>	KGST RSZ 579-66
<i>Acélsodronykötelek. Osztályozás és műszaki követelmények</i> ..	KGST RSZ 845-67
<i>Acélsodronykötelek. Választék</i>	KGST RSZ 1001-67
<i>Hevederes teherlánc emelőművekhez</i>	KGST RSZ 3336-71

A szabvány alkalmazása előtt győződjön meg arról, hogy nem jelent-e meg módosítása, kiegészítése, helyesbítése, illetve hatálytalanítása, mert a szabványt a kibocsátója a műszaki haladásnak megfelelően időnként átdolgozza. A szabvány érvényességében beállító minden változást a Magyar Szabványügyi Hivatal a Szabványügyi Közlönyben hirdeti meg; beszerezhető a Posta Központi Hírlapirodánál. A gyakorlati tapasztalatok alapján ajánlatosnak látszó helyesbítő, módosító indítványokat, észrevételeket megfelelő indoklással a Magyar Szabványügyi Hivatalhoz, Budapest, IX., Üllői út 25. (levélcím: 1450 Budapest 9, Pf. 24.) lehet benyújtani.

A szabvány beszerezhető a Szabványboltban, Budapest, VIII., Üllői út 24. (levélcím: Budapest, Pf. 162. 1431).